

2018

ИНТЕГРИРАНА МЕТОДОЛОГИЯ ЗА КУЛТУРНИ И ПРИРОДНИ ЗАБЕЛЕЖИТЕЛНОСТИ, ТРАДИЦИОННИ ХРАНИ И ВИНА В РЕГИОНА

Изготвена съгласно Договор от 15.06.2018 г. с предмет: „Разработване на методология и изследвания“ по проект „Promotion and development of natural and cultural heritage of Bulgarian – Greek cross-border region through smart and digital tools“ в превод: „Промотиране и развитие на природното и културното наследство на българо-гръцкия трансграничен регион чрез интелигентни и електронни инструменти“, с акроним „eTOURIST“ по Програма за сътрудничество INTERREG V-A „Гърция – България 2014-2020“, реф. № 1714, Договор за БФП № B2.6c.07/09.10.2017“

София, 2018 г.

СЪДЪРЖАНИЕ	
СЪДЪРЖАНИЕ.....	2
ВЪВЕДЕНИЕ.....	4
1.1. УНИФИЦИРАН ПОДХОД ЗА СЪБИРАНЕ НА ИДЕНТИЧНА ИНФОРМАЦИЯ ЗА ОБЕКТИТЕ С ЦЕЛ ТЯХНОТО ПРЕДСТАВЯНЕ КАТО КУЛТУРНИ И ПРИРОДНИ ЗАБЕЛЕЖИТЕЛНОСТИ В ПРИЛОЖЕНИЕ ЗА МОБИЛНИ УСТРОЙСТВА И УЕБ ПОРТАЛ	4
ПРЕДПОСТАВКА ДОБРИ ЕВРОПЕЙСКИ ПРАКТИКИ ЗА РАЗРАБОТВАНЕ, УПРАВЛЕНИЕ И ПРОМОТИРАНЕ НА КУЛТУРНИ И ПРИРОДНИ ЗАБЕЛЕЖИТЕЛНОСТИ	4
МЕТОДИ И ТЕХНИКИ	7
КУЛТУРНИ ЗАБЕЛЕЖИТЕЛНОСТИ.....	8
ПРИРОДНИ ЗАБЕЛЕЖИТЕЛНОСТИ	8
ПОДХОД И ЕТАПИ ЗА СЪБИРАНЕ НА ИДЕНТИЧНА ИНФОРМАЦИЯ. МЕТОДИ И ТЕХНИКИ	8
1.2. РЕЗУЛТАТИ И СЪБРАНИ ДАННИ СЪОБРАЗЕНИ С ИДЕНТИФИЦИРАНИЯ ПОДХОД ЗА ПРЕДСТАВЯНЕ НА ИЗСЛЕДВАНИТЕ ПРИРОДНИ И КУЛТУРНИ ОБЕКТИ.....	10
1.3. ДОПЪЛНИТЕЛНИ МЕРКИ (ОСВЕН ПРЕДСТАВЯНЕ В ПРИЛОЖЕНИЕ ЗА МОБИЛНИ УСТРОЙСТВА И УЕБ ПОРТАЛ) ЗА ПРОМОЦИЯ И РАЗВИТИЕ НА КУЛТУРНИТЕ И ПРИРОДНИ ОБЕКТИ В ОБЛАСТ ХАСКОВО	14
2.1. УНИФИЦИРАН ПОДХОД ЗА СЪБИРАНЕ НА ИДЕНТИЧНА ИНФОРМАЦИЯ ЗА ТРАДИЦИОННА КУХНЯ И ВИНА В ОБЛАСТ ХАСКОВО С ЦЕЛ ТЯХНОТО ПРЕДСТАВЯНЕ В ПРИЛОЖЕНИЕ ЗА МОБИЛНИ УСТРОЙСТВА И УЕБ ПОРТАЛ	15
ПРЕДПОСТАВКА ДОБРИ ЕВРОПЕЙСКИ ПРАКТИКИ ЗА ПРОМОТИРАНЕ НА ТРАДИЦИОННА КУХНЯ И ВИНА.....	16
МЕТОДИ И ТЕХНИКИ	17
ТРАДИЦИОННА КУХНЯ.....	18
ВИНА	18
ПОДХОД И ЕТАПИ ЗА СЪБИРАНЕ НА ИДЕНТИЧНА ИНФОРМАЦИЯ	19
2.2. РЕЗУЛТАТИ И ОБРАБОТЕНИ ДАННИ ОТ „ИЗСЛЕДВАНЕ НА ТРАДИЦИОННИ ХРАНИ И ВИНА В ОБЛАСТ ХАСКОВО“ В ПОДХОДЯЩ ФОРМАТ СЪОБРАЗНО ИДЕНТИФИЦИРАНИЯ ПОДХОД ЗА ПРЕДСТАВЯНЕ В ПРИЛОЖЕНИЕ ЗА МОБИЛНИ УСТРОЙСТВА И УЕБ ПОРТАЛ.	20
2.3. ДОПЪЛНИТЕЛНИ МЕРКИ (ОСВЕН ПРЕДСТАВЯНЕ В ПРИЛОЖЕНИЕ ЗА МОБИЛНИ УСТРОЙСТВА И УЕБ ПОРТАЛ) ЗА ПРОМОЦИЯ И РАЗВИТИЕ НА ХАРАКТЕРНИТЕ ХРАНИ И ВИНА НА ТЕРИТОРИЯТА НА ОБЛАСТ ХАСКОВО	22
ПРИЛОЖЕНИЯ	23

ИЗПОЛЗВАНИ СЪКРАЩЕНИЯ

EICR	Европейския институт за културни маршрути
ЕКЗАН	Европейската конвенция за защита на археологическото наследство
ЕС	Европейски съюз
ЗБР	Закон за биологичното разнообразие
ЗГ	Закон за горите
ЗЗТ	Закон за защитените територии
ЗТ	Закон за туризма
ЗКН	Закон за културното наследство
ЗУТ	Закон за устройство на територията
НКЦ	Национална културна ценност
НПО	Неправителствени организации
ОСР	Областна стратегия за развитие
ОБР	Общински план за развитие
РИМ	Регионален исторически музей
СЕ	Съвет на Европа
ЮНЕСКО	Световна организация за образование, наука и култура
ЗМ	Защитена местност

СПИСЪК НА ТАБЛИЦИТЕ И ГРАФИКИТЕ

ТАБЛИЦА 1	Добри практики за културни и природни забележителности
ТАБЛИЦА 2	SWOT анализ на област Хасково по отношение на културни и природни забележителности
ТАБЛИЦА 3	Добри практики за традиционни храни и вина
ТАБЛИЦА 4	SWOT анализ на област Хасково по отношение на традиционни храни и вина
ГРАФИКА 1	Унифициран подход за събиране на информация за културни и природни забележителности
ГРАФИКА 2	Унифициран подход за събиране на информация за традиционни храни и вина

ВЪВЕДЕНИЕ

Настоящата интегрирана методология в изпълнение на под-дейност Дейност 3. Разработване на интегрирана методология за културни и природни забележителности, традиционни храни и вина в региона е изготвена от ЕФТА СЪРВИСИС ЕООД-Изпълнител в изпълнение на Договор по обществена поръчка с РСО „Марица“- Възложител от 15.06.2018 г. с предмет предмет „Разработване на методология и изследвания“ по проект „Promotion and development of natural and cultural heritage of Bulgarian – Greek cross-border region through smart and digital tools“ в превод: „Промотиране и развитие на природното и културното наследство на българо-гръцкия трансграничен регион чрез интелигентни и електронни инструменти“, с акроним „eTOURIST“ по Програма за сътрудничество INTERREG V-A „Гърция – България 2014-2020“, реф. № 1714, Договор за БФП № В2.6с.07/09.10.2017.

Целта на настоящия документ е да се осигури експертиза във връзка с промотиране на културното и природното наследство на трансграничния регион, както и да се подобрят знанията за традиционното кулинарно изкуство и вино в трансграничния регион.

1.1. УНИФИЦИРАН ПОДХОД ЗА СЪБИРАНЕ НА ИДЕНТИЧНА ИНФОРМАЦИЯ ЗА ОБЕКТИТЕ С ЦЕЛ ТЯХНОТО ПРЕДСТАВЯНЕ КАТО КУЛТУРНИ И ПРИРОДНИ ЗАБЕЛЕЖИТЕЛНОСТИ В ПРИЛОЖЕНИЕ ЗА МОБИЛНИ УСТРОЙСТВА И УЕБ ПОРТАЛ

Преди да пристъпим към идентифициране на унифицирания подход за събиране на идентична информация, е необходимо да разгледаме добрите практики за промотиране на културни и природни забележителности като предпоставка за качествено изпълнение на поетите ангажименти по договор от страна на Изпълнителя.

ПРЕДПОСТАВКА ДОБРИ ЕВРОПЕЙСКИ ПРАКТИКИ ЗА РАЗРАБОТВАНЕ, УПРАВЛЕНИЕ И ПРОМОТИРАНЕ НА КУЛТУРНИ И ПРИРОДНИ ЗАБЕЛЕЖИТЕЛНОСТИ

Добрите практики са селектирани сред наличните бази данни, чрез прилагане на критерии за избираемост, определени от Изпълнителя предвид крайната цел на методологията, тази да се промотират културни/природни забележителности в региона.

Относно критериите, от които се ръководехме взехме предвид и критериите, изработени на база Европейските марки и стандарти в екотуризма (European Ecotourism Labelling Standard) и Световните критерии за устойчив туризъм:

- Конвенцията за опазване на световното културно и природно наследство на ЮНЕСКО;
- Конвенцията за опазване на подводното културно наследство, приета през 2001г. в Париж;
- Конвенцията за опазване на нематериалното културното наследство, приета в Париж през 2003 г.
- Конвенцията за опазване и промотиране на разнообразието на културното изразяване, приета през 2005 г. в Париж;
- Конвенцията за биологичното разнообразие, приета в Рио де Жанейро през 1992г.;
- Конвенцията за защита на архитектурното наследство на Европа приета в Гренада през 1985г.;
- Европейската конвенция за пейзажа приета във Флоренция през 2000 год.;
- Конвенцията за опазване на археологичното наследство приета във Валета през 1992г.;
- Конвенцията на UNIDROIT относно крадените или незаконно изнесени паметници на културата, приета в Рим през 1995г.;
- Конвенцията за опазване на нематериалното културно наследство, приета в Париж през 2005г.;
- Рамковата конвенцията на Съвета на Европа за значението на културното наследство за обществото (Конвенцията Faro), приета във Фаро през 2005г. и др.

В резултат, изхождайки от контекста на настоящата методология, ще разгледаме добрите практики¹ от гледна точка на „иновативност“ за промотиране на културни и природни забележителности, а именно:

Таблица 1. Добри практики за културни и природни забележителности

КУЛТУРНИ ЗАБЕЛЕЖИТЕЛНОСТИ		
Наименование	Резултати	Източник на информация
Дунавски Лимес – Световно наследство на Юнеско	- Разкрити 900 километра по дължината на река Дунав, с участъци от Австрия, Словакия и Унгария - 152 забележителности на Римската граница дефинирани, очертани и описани	www.danube-limes.eu

¹ Project Stories from the CENTRAL EUROPE Programme Cultural Heritage and Creative Resources, CENTRAL EUROPE Programme Joint Technical Secretariat, 1070 Vienna, Austria <https://www.interreg-central.eu/Content.Node/6-cultural-final.pdf>

Този документ е създаден в рамките на проект „Промотиране и развитие на природното и културното наследство на българо-гръцкия трансграничен регион чрез интелигентни и електронни инструменти“ (eTOURIST), финансиран по Програма за сътрудничество INTERREG V-A „Гърция-България 2014-2020“, съгласно Договор за БФП № В2.6с.07/09.10.2017. Проектът е съфинансиран от Европейския фонд за регионално развитие и от националните фондове на страните, участващи в Програмата за сътрудничество Interreg V-A „Гърция-България 2014-2020“. This document has been created within the framework of the Project „Promotion and development of natural and cultural heritage of Bulgarian – Greek cross-border region through smart and digital tools“ (eTOURIST), financed under the INTERREG V-A Cooperation Program „Greece-Bulgaria 2014-2020“, Subsidy Contract No В2.6с.07/09.10.2017. The Project is co funded by the European Regional Development Fund and by national funds of the countries participating in the Interreg V-A „Greece - Bulgaria 2014-2020“ Cooperation Programme.“

	-2 подготвени номинационни документи за вписване на секциите "Дунавски лимеси" в Унгария и Словакия в списъка на световното наследство на ЮНЕСКО	
Херман	-981 обекта са обявени за световно наследство на ЮНЕСКО от 2013 година - 7 пилотни дейности, сред които: разработена иновативна мрежа от 102 библиотеки , която предлага разширен подход към цифровото съдържание, както и нова услуга за цифрово заемане на различни материали, включително електронни книги, музика, списания и видеоклипове/провинция Тревизо в Италия/; разработено приложение за мобилни устройства и планшети с виртуални развлечения, игри и симулации за интерактивни посещения , като начин за обмен на информация за културни, исторически и туристически услуги с широка аудитория /Равена, Италия/;"Разработване на международен туристически продукт чрез мобилно приложение за смартфони/ Talking monuments, Егер, Унгария ² ;	www.herman-project.eu
Тетрис	-61 местни селски църкви и свещени паметници, обозначени в транснационален църковен маршрут -1100 копия на транснационалната църковна карта са отпечатани през 2013 г.	www.thetris.eu
ПРИРОДНИ ЗАБЕЛЕЖИТЕЛНОСТИ		
Наименование	Резултати	Източник на информация
Традиционно и диво	-Изследвани 1200 диворастящи растения / билки и подоравки/; -Повишена осведомеността сред 800 човека относно билки и подправки;	www.traditionalandwild
Чуй гласа на селата	-327 локализиращи малки сакрални паметници в национален парк Бохемия, Чехия; -4 разработени туристически продукти, разработени от селските райони в Европа; -близо 200 000 евро инвестирани за реконструкция на паметници на културното наследство и информационни съоръжения;	www.central2013.eu
Използването на природното наследство за културен туризъм	- развита информационната система за туризма; - разработено аудио ръководство за 19 маршрута на 4 езика; - разработени тематични пешеходни пътеки; - обновяване на туристически пътеки; - разработван на 5 образователни пътеки с интерактивни табла в природен парк герцесе и др.;	https://app.emaze.com/@AOIZLFFWO/project-good-practices#2

² http://www.herman-project.eu/files/publisher/downloads_public/Outputs/Herman_Leaflet_2_english_web.pdf

Този документ е създаден в рамките на проект „Промотиране и развитие на природното и културното наследство на българо-гръцкия трансграничен регион чрез интелигентни и електронни инструменти“ (eTOURIST), финансиран по Програма за сътрудничество INTERREG V-A „Гърция-България 2014-2020“, съгласно Договор за БФП № В2.6с.07/09.10.2017. Проектът е съфинансиран от Европейския фонд за регионално развитие и от националните фондове на страните, участващи в Програмата за сътрудничество Interreg V-A „Гърция-България 2014-2020“. This document has been created within the framework of the Project „Promotion and development of natural and cultural heritage of Bulgarian – Greek cross-border region through smart and digital tools“ (eTOURIST), financed under the INTERREG V-A Cooperation Program „Greece-Bulgaria 2014-2020“, Subsidy Contract No В2.6с.07/09.10.2017. The Project is co funded by the European Regional Development Fund and by national funds of the countries participating in the Interreg V-A „Greece - Bulgaria 2014-2020“ Cooperation Programme.“

МЕТОДИ И ТЕХНИКИ

В резултат от проучените добри практики и използваните при тях методи, критерии, системи за анализ и оценка, както и от проведеното изследване на културното и природно наследство в рамките на настоящия договор, възможностите за потенциал и проблемите при промотирането на културните и природни обекти за област Хасково могат да се обособят в следната таблица:

Таблица 2. SWOT анализ на област Хасково по отношение на културни и природни забележителности

СИЛНИ СТРАНИ	СЛАБИ СТРАНИ
<p>Област Хасково е привлекателно направление за културен туризъм и еко туризъм.</p> <p>Област Хасково е разпознаваема като дестинация за културен и еко туризъм.</p> <p>Културният туризъм е универсален, подходящ за комбиниране с други видове туризъм.</p> <p>В област Хасково има много добри условия да бъде практикуван екотуризмът.</p>	<p>Недобре развита пътна инфраструктура</p> <p>Ниска ефективност на рекламните активности за практикувалите културен туризъм.</p> <p>Недостатъчна информация за област Хасково като дестинация културен и еко туризъм.</p> <p>Недостатъчна информация за Хасково като дестинация за екотуризмът.</p> <p>Затруднено придвижване до някои от обектите.</p> <p>Възможностите за комуникация с домакините (езикова бариера).</p>
ВЪЗМОЖНОСТИ ЗА ПОТЕНЦИАЛ	ЗАПЛАХИ/ПРОБЛЕМИ
<p>Допълване на туристическите услуги с културен и еко туризъм.</p> <p>Семейни почивки, специализирани пакети за родители с деца и двойки.</p> <p>Привличане на динамични групи и насърчаване на потреблението, чрез добавяне на „приключенски акцент“ под формата на културен туризъм.</p> <p>Промотиране на по-дълги почивки сред практикуващите културен и еко туризъм, за увеличаване на приходите на бранша.</p> <p>Популяризиране на мненията на самите туристи, почивали в Хасково, с цел повишаване на доверието към дестинацията.</p>	<p>Липса на достатъчно разнообразие в почивката и оттам – несъответствие с очакванията.</p> <p>Основни конкуренти в групата на практикувалите културен туризъм са Гърция, Италия, Испания, Франция и Германия.</p> <p>Основни конкуренти на страната ни за привличането на лица, практикуващи еко туризъм са за: Словения, Хърватия, Австрия, Испания, Швейцария, Гърция, Турция, Румъния и Франция.</p>

Изхождайки от предпоставката за добрите практики, описани по-горе, установихме, че методите и техниките за промотиране на културните и природните забележителности трябва да включват няколко минимални критерии, на които отделните забележителности да отговарят, за да бъдат представени в приложение за мобилни устройства и уеб портал.

КУЛТУРНИ ЗАБЕЛЕЖИТЕЛНОСТИ

Минималните критерии, на които дадена културна забележителност трябва да отговаря са следните:

- Да бъде културна забележителност с висока степен на важност;
- Да бъде популярна културна забележителност сред населението;
- Населените места, от които се осъществява достъпа до културната забележителност, да бъдат достъпни най-малкото с МПС;

Освен тези минимални критерии, биха могли да се приложат и допълнителни такива, придаващи потенциал на културните забележителности, а именно:

- Да имат структури за туристическо настаняване и единици за обществено хранене в населените места, от които се осъществява достъпа до културната забележителност;
- Да притежават възможности за комбиниране с друг вид туризъм.

ПРИРОДНИ ЗАБЕЛЕЖИТЕЛНОСТИ

Минималните критерии, на които дадена природна забележителност трябва да отговаря са следните:

- Да бъде природна забележителност с висока степен на важност;
- Да бъде популярна природна забележителност сред населението;
- Населените места, от които се осъществява достъпа до природната забележителност, да бъдат достъпни най-малкото с МПС;
- Да предлага на туристите поглед върху защитените видове, хабитати или формации.

Освен тези минимални критерии, биха могли да се приложат и допълнителни такива, придаващи потенциал на защитените природни зони, именно:

- Да имат структури за туристическо настаняване и единици за обществено хранене в населените места, от които се осъществява достъпа до природната забележителност;
- Да притежават способен персонал, който да води обиколки;
- Да притежават маршрути за пешеходен туризъм и за велосипеди.

ПОДХОД И ЕТАПИ ЗА СЪБИРАНЕ НА ИДЕНТИЧНА ИНФОРМАЦИЯ. МЕТОДИ И ТЕХНИКИ

След като изведохме добрите практики в областта на културните и природни забележителности предлагаме **ПОДХОДЪТ** за събиране на идентична информация за обектите да се базира на следните етапи:

- Проучване и документиране на информацията относно културните и природни забележителности в област Хасково;
- Систематизиране на информацията по определени показатели.

ЕТАП 1. Проучване и документиране на обектите на културното и природно наследство в област Хасково

Предлагаме да се проучват източници на информация от различен характер, в т.ч. стратегически документи - ОСР, ОПР и др., подобни, както и литературни и исторически източници, да се установява контакт с компетентните органи като НИКНИ, местните и регионален исторически музеи, Туристическите информационни центрове по общини, административни отдели с акцент култура и природни ресурси към общини или областта, Регионални инспекции по околната среда и водите и др.

ЕТАП 2. Систематизиране на информацията за обектите по определени показатели

След като различните източници на информация са проучени, предлагаме събраните данни да се систематизират по определени показатели при представянето им в приложение за мобилни приложения и уеб портал. Като основни такива извеждаме следните показатели:

1. Наименование;
2. Местоположение;
3. Описание;
4. Достъпност;
5. Възможност за изхранване и настаняване;
6. Любопитни факти.

Графика 1. Унифициран подход за събиране на информация за културни и природни забележителности

С оглед различното естество на забележителностите, биха могли да се изведат допълнителни показатели като работно време за културните и показател застрашени видове за природните, но това предложение не е със задължителен характер и ще бъде само по желание на Възложителя.

1.2. РЕЗУЛТАТИ И СЪБРАНИ ДАННИ СЪОБРАЗЕНИ С ИДЕНТИФИЦИРАНИЯ ПОДХОД ЗА ПРЕДСТАВЯНЕ НА ИЗСЛЕДВАНИТЕ ПРИРОДНИ И КУЛТУРНИ ОБЕКТИ

Съгласно предложението по-горе, сме събрали следните данни по обособени самостоятелни раздели в ПРИЛОЖЕНИЕ 1.

КУЛТУРНИ ЗАБЕЛЕЖИТЕЛНОСТИ

ПАМЕТНИЦИ НА КУЛТУРА И
ДРУГИ

МУЗЕИ И ДРУГИ ИНСТИТУТИ

ЦЪРКВИ, МАНАСТИРИ И
ДРУГИ

ПРИРОДНИ ЗАБЕЛЕЖИТЕЛНОСТИ

ЗАЩИТЕНА ТЕРИТОРИЯ -
ЗАЩИТЕНА МЕСТНОСТЗАЩИТЕНА ТЕРИТОРИЯ -
ПРИРОДНА
ЗАБЕЛЕЖИТЕЛНОСТ/РЕЗЕРВАТПЕЩЕРИ, ВОДОПАДИ, ВЪРХОВЕ И
ДРУГИ

Възможности за включване в туристически маршрути по общини:

Община Димитровград

- ❖ ДИМИТРОВГРАД -СВЕТИЛИЩЕ НА НИМФИТЕ И АФРОДИТА, С.КАСНАКОВО - С.КРЕПОСТ – ДИМИТРОВГРАД;
- ❖ ДИМИТРОВГРАД-С.ЧЕРНОГОРОВО - С. ВОДЕН - АЛЕКСАНДРОВСКА ГРОБНИЦА – ДИМИТРОВГРАД;
- ❖ ДИМИТРОВГРАД-С.КРЕПОСТ - МОНУМЕНТ "ПРЕСВЕТА БОГОРОДИЦА",ХАСКОВО – ДИМИТРОВГРАД;
- ❖ ДИМИТРОВГРАД -С.КРЕПОСТ - МАНАСТИР "СВЕТИ АТАНАСИЙ", С.ЗЛАТНА ЛИВАДА – ДИМИТРОВГРАД.

Община Ивайловград

- ❖ КВ.ЛЪДЖА, ГР. ИВАЙЛОВГРАД-КРЕПОСТТА ЛЮТИЦА-ВИЛА АРМИРА-С.ХУХЛА
- ❖ ОБЩИНСКИ ИСТОРИЧЕСКИ МУЗЕЙ – ИВАЙЛОВГРАД - ЦЪРКВА „СВ. ПРЕОБРАЖЕНИЕ ГОСПОДНЕ“ - ВЪЗРОЖДЕНСКА КЪЩА-МУЗЕЙ НА МИРЧО ПАСКАЛЕВ - МАНАСТИР „СВ. СВ. КОНСТАТИН И ЕЛЕНА“;
- ❖ МЕСТНОСТ „ДУПКИТЕ“, С. СВИРАЧИ, ОБЩИНА ИВАЙЛОВГРАД - ЛИКАНА , С. БЕЛОПОЛЯНЕ, С. СВИРАЧИ;

Този документ е създаден в рамките на проект „Промотиране и развитие на природното и културното наследство на българо-гръцкия трансграничен регион чрез интелигентни и електронни инструменти“ (eTOURIST), финансиран по Програма за сътрудничество INTERREG V-A „Гърция-България 2014-2020“, съгласно Договор за БФП № В2.6с.07/09.10.2017. Проектът е съфинансиран от Европейския фонд за регионално развитие и от националните фондове на страните, участващи в Програмата за сътрудничество Interreg V-A „Гърция-България 2014-2020“. This document has been created within the framework of the Project „Promotion and development of natural and cultural heritage of Bulgarian – Greek cross-border region through smart and digital tools“ (eTOURIST), financed under the INTERREG V-A Cooperation Program "Greece-Bulgaria 2014-2020", Subsidy Contract No В2.6с.07/09.10.2017. The Project is co funded by the European Regional Development Fund and by national funds of the countries participating in the Interreg V-A "Greece - Bulgaria 2014-2020" Cooperation Programme."

Община Любимец

- ❖ НАХОДИЩЕ НА БЛАТНО КОКИЧЕ - ДОЛНАТА ОВА, ГР. ЛЮБИМЕЦ – БАКЪРЛИЯ С. ЙЕРУСАЛИМОВО ;
- ❖ СКАЛЕН КУЛТОВ КОМПЛЕКС "ГЛУХИТЕ КАМЪНИ", С. ДЪБОВЕЦ И С. МАЛКО ГРАДИЩЕ - ЦЪРКВА "СВЕТИ АТАНАСИЙ" С. МАЛКО ГРАДИЩЕ - ТРАКИЙСКА КУПОЛНА ГРОБНИЦА , С. ВЪЛЧЕ ПОЛЕ;

Община Маджарово

- ❖ ТРАКИЙСКИ МЕМОРИАЛЕН КОМПЛЕКС. ПАРАКЛИС „СВ. ПЕТКА БЪЛГАРСКА“. ПАМЕТНИК-СИМВОЛ „ТРАКИЯ БЕЗ ГРАНИЦИ“ , ГР. МАДЖАРОВО –ТРАКИЙСКИ КУЛТОВО-ПОГРЕБАЛЕН КОМПЛЕКС И СЕЛИЩЕ. СРЕДНОВЕКОВНА КРЕПОСТ „ОКОПА“, ГР. МАДЖАРОВО;
- ❖ РИМСКИ ПЪТ, С. ДОЛНИ ГЛАВНАК - ЦЪРКВА "СВ. ДИМИТЪР";

Община Минерални бани

- ❖ ТУРИСТИЧЕСКА ЕКОПЪТЕКА „СЪРНИЦА – КУПЕНА – ОРЛОВИ СКАЛИ“
- ❖ ТРАКИЙСКИ СКАЛЕН КУЛТОВ КОМПЛЕКС АЛТЪН ТЕПЕ И КЪСНОАНТИЧНА КРЕПОСТ В М."ХИСАРЯ", С. АНГЕЛ ВОЙВОДА - С. ГОРНО БРЯСТОВО - СЪПКАТА НА БОГОРОДИЦА, С. МИНЕРАЛНИ БАНИ - РИМСКА КРЕПОСТ „СВЕТИ ДУХ“ , С. МИНЕРАЛНИ БАНИ;
- ❖ МЕАНДРИТЕ НА Р. АРДА – ЗМ ПАТРОНКА - ЗМ „ГЮРГЕНА“ – ЗМ „МОМИНА СКАЛА“

Община Свиленград

- ❖ СВОДЕСТ МОСТ НА МУСТАФА ПАША - ИСТОРИЧЕСКИ МУЗЕЙ-СВИЛЕНГРАД - АНТИЧНО И СРЕДНОВЕКОВНО СЕЛИЩЕ, ГР.СВИЛЕНГРАД;
- ❖ ПРАИСТОРИЧЕСКИ И ПРОТОИСТОРИЧЕСКИ ЯМЕН КОМПЛЕКС , С. КАПИТАН АНДРЕЕВО, М. "ХАУЗА" - ОСТАНКИ ОТ РИМСКИ ПЪТ "ВИА ДИАГОНАЛИС".С. КАПИТАН АНДРЕЕВО, М. "ХАУЗА" - СКАЛНА ЦЪРКВА С. МАТОЧИНА, М."ДЕЛИ КАЯ" - СРЕДНОВЕКОВНА КУЛА (КРЕПОСТТА БУКЕЛОН)", С. МАТОЧИНА, М."КУЛАТА";

- ❖ СРЕДНОВЕКОВНА КРЕПОСТ , С. МЕЗЕК, М. "КАЛЕТО" - ТРАКИЙСКА КУПУЛНА ГРОБНИЦА, С. МЕЗЕК;

Община Симеоновград

- ❖ ХРАМ "СВ. БОГОРОДИЦА" - ХРАМ "СВ. НИКОЛАЙ ЧУДОТВОРЕЦ"

Община Стамболово

- ❖ АРХЕОЛОГИЧЕСКИ КОМПЛЕКС, С. ДОЛНО ЧЕРКОВИЩЕ - ЕТНОГРАФСКИ МУЗЕЙ, С. ЖЪЛТИ БРЯГ - СВ. ДИМИТЪР", С. ЖЪЛТИ БРЯГ;
- ❖ АРХЕОЛОГИЧЕСКИ КОМПЛЕКС, С. ПЧЕЛАРИ - СКАЛНА ГРОБНИЦА, С. ПЧЕЛАРИ;

Община Тополовград

- ❖ ОБЩИНСКИ ИСТОРИЧЕСКИ МУЗЕЙ , Г. ТОПОЛОВГРАД - ЦЪРКВА ""СВЕТА БОГОРОДИЦА"" - МАНАСТИР "СВЕТА ТРОИЦА", ГР. ТОПОЛОВГРАД ;
- ❖ ДОЛМЕН (ДВУКАМЕРЕН) - ДОЛМЕН (ДВУКАМЕРЕН) - ДОЛМЕН (ГРУПА), ВСИЧКИ В С. ХЛЯБОВО
- ❖ ЗМ "КАЗАНКИТЕ" – ЗАЩИТЕНА ТЕРИТОРИЯ БРЪСНАРСКИЯТ СТОЛ - ЗАЩИТЕНА ТЕРИТОРИЯ КАРАКОЛЪОВАТА ДУПКА;

Община Харманли

- ❖ „ИЗВОРА НА БЕЛОНОГАТА” - ГЪРБАВИЯ МОСТ - ЦЪРКВА "СВ. АТАНАСИЙ ВЕЛИКИ" - ИСТОРИЧЕСКИЯ МУЗЕЙ, ВСИЧКИ В ГР. ХАРМАНЛИ;
- ❖ МЕНХИР-ЧУЧУЛ КАМЪК - РИМСКИ ПЪТ, С. ОВЧАРОВО;

Община Хасково

- ❖ ЦЪРКВА „СВ. АРХАНГЕЛИ МИХАИЛ И ГАВРИИЛ” - ЦЪРКВА „УСПЕНИЕ БОГОРОДИЧНО” - ПАСКАЛЕВА КЪЩА - КИРКОВО УЧИЛИЩЕ - МОНУМЕНТ БОГОРОДИЦА - МОНУМЕНТ "1000 ГОДИНИ ХАСКОВО" - КАМБАНАРИЯТА - СТАРАТА ЧАСОВНИКОВА КУЛА - СЛЪНЧЕВИЯТ ЧАСОВНИК, ВСИЧКИ В ГР. ХАСКОВО ;

- ❖ ПАМЕТНИК НА ЗАВИСТТА -КРЕПОСТ МАРСА- РЕГИОНАЛЕН ИСТОРИЧЕСКИ МУЗЕЙ - КЪЩАТА НА ЧОРБАДЖИ ДИМИТРАК -КЪЩАТА НА БОЯДЖИ ОГЛУ, ВСИЧКИ В ГР. ХАСКОВО;
- ❖ МУЗЕЙ НА ТРАКИЙСКОТО ИЗКУСТВО, С. АЛЕКСАНДРОВО - МЯСТО НА УЗУНДЖОВСКИЯ ПАНАИР ОТ XVI-XIX В. , . УЗУНДЖОВО - ЦЪРКВА „УСПЕНИЕ НА ПРЕСВЕТА БОГОРОДИЦА”, С. УЗУНДЖОВО - АЯЗМО И ПАРАКЛИС "СВЕТА АННА", С. ТРАКИЕЦ, БИТОВА СТАЯ, С. КНИЖОВНИК;
- ❖ ЗМ „ЗЛАТО ПОЛЕ“, С. НОВА НАДЕЖДА – ЗТ, С. ГАРВАНОВО – ЗТ СНЕЖНО КОКИЧЕ, С. ГАРВАНОВО, М. АСЕНОВА КРЕПОСТ.

1.3. ДОПЪЛНИТЕЛНИ МЕРКИ (ОСВЕН ПРЕДСТАВЯНЕ В ПРИЛОЖЕНИЕ ЗА МОБИЛНИ УСТРОЙСТВА И УЕБ ПОРТАЛ) ЗА ПРОМОЦИЯ И РАЗВИТИЕ НА КУЛТУРНИТЕ И ПРИРОДНИ ОБЕКТИ В ОБЛАСТ ХАСКОВО

В резултат от проучените добри практики относно промотирането и развитието на културните и природни забележителности в област Хасково, извеждаме следните допълнителни мерки:

- ❖ Провеждане на рекламни кампании - телевизионни и радио клипове, аудио-визуални материали, билбордове, обявление за дадено събитие и др.;
- ❖ Създаване на печатни и дигитални рекламни издания – в т.ч каталози, брошури, справочници, карти и др.;
- ❖ Организиране на посещения в България на заинтересовани представители от трети държави (търговци на дребно, туристически агенти, хотелски агенти, международни журналисти, отразяващи теми, свързани с културни и природни забележителности);
- ❖ Провеждане в трети държави на дни, посветени на културните и природни забележителности на ЕС чрез покана на заинтересовани представители (търговци на дребно, туристически агенти, хотелски агенти);
- ❖ Гео-реферирание на всеки вид данни, който допуска това, както представянето им върху интерактивни карти;
- ❖ Интегриране на данните в Google Maps, OpenStreetMap и др., чрез профили на проекта;
- ❖ Интегриране на данните в национални/браншови/комерсиални портали за туристически забележителности;

- ❖ Кампания в социалните мрежи (FB, Instagram, Pinterest, Foursquare) с акцент върху визуална или географска информация.
- ❖ Публикуване на информация за обектите в игри и приложения в Интернет, които включват и посещения на място, напр. геокешинг;
- ❖ Подобряване на достъпа до недвижимото културно наследство, дигитализация на музейните фондове и създаване на публични електронни регистри;
- ❖ Обновяване на музейните експозиции и включване на интерактивни елементи;
- ❖ Разработване на инструменти за обмен на информация при представяне на местните музеи в национални, европейски и световни мрежи и форуми, в т.ч. стимулиране на музейното сътрудничество, създаване на условия за работа на доброволци в музеите;
- ❖ Изграждане на клъстери и разгръщане на мрежи от ключови бизнес начинания в екотуризма и търговски вериги на международно, национално, регионално и местно ниво
- ❖ Насърчаване на дейности, насочени към образование на потенциални туристи - интерпретативни и образователни програми с участието на различни възрастови групи, зелени училища с ученици от начално, основно, средно образование, обучителни семинари със студиите от ВУ, учители от общините около защитените територии и др.
- ❖ Внимателен подбор на обекти, в които да се инвестира, за да се развият като туристически атракции;
- ❖ Целенасочени мерки за предпазване на обектите от външни негативни въздействия и създаване на съответстваща природна и/или социална среда, която подобрява туристическото въздействие на обектите;
- ❖ Предприемане на адекватни и своевременни мерки за съхранение, поддържане и експониране на обектите.

2.1. УНИФИЦИРАН ПОДХОД ЗА СЪБИРАНЕ НА ИДЕНТИЧНА ИНФОРМАЦИЯ ЗА ТРАДИЦИОННА КУХНЯ И ВИНА В ОБЛАСТ ХАСКОВО С ЦЕЛ ТЯХНОТО ПРЕДСТАВЯНЕ В ПРИЛОЖЕНИЕ ЗА МОБИЛНИ УСТРОЙСТВА И УЕБ ПОРТАЛ

Преди да пристъпим към идентифициране на унифицирания подход за събиране на идентична информация за традиционна кухня и вина в област Хасково, е необходимо да разгледаме и добрите практики за промотиране на традиционна кухня и вина като предпоставка за качествено изпълнение на поетите ангажименти по договор от страна на Изпълнителя.

ПРЕДПОСТАВКА ДОБРИ ЕВРОПЕЙСКИ ПРАКТИКИ ЗА ПРОМОТИРАНЕ НА ТРАДИЦИОННА КУХНЯ И ВИНА

Добрите практики са селектирани сред наличните бази данни, чрез прилагане на критерии за избираемост, определени от Изпълнителя предвид крайната цел на методологията, тази да се промотират традиционна кухня и вина в региона.

Критериите, от които се ръководехме бяха определени като се взеха предвид и критериите, изработени на база световните тенденции по отношение на традиционна/местна кухня и вината:

- Световен доклад за гурме туризма, 2012г. на Световната туристическа организация³;
- Регионален гурме туризъм (2016г.), Григорова З., Шопова И⁴;
- Окумуса Б., Окумус Ф., МсКерчер Б, (2007), „Включване на местни и международни кухни в маркетинг на туристически дестинации: случаите на Хонконг и Турция, Управление на туризма“;
- Симс Р., (2010), „Поставяне менюто на място: Локалната връзка между британския гурме туризъм от производство до консумация“, Регионален вестник;
- Куан. С., Уанг Н., (2004), „Към структурен модел на туристическия опит: илюстрация от опита с храна в туризма, Управление на туризма“;
- Бесиере, Дж. (1998) „Местно развитие и наследство: традиционни храни и кухня като туристически атракции в селските райони“, Регионален социологически доклад;
- Джордж Г., Тудораче П., Нистореану П. (2014 г.) „Гастрономически туризъм, нова тенденция за съвременния туризъм“, Туристическо списание;
- Преглед на маркетинговите възможности във винения туризъм с акцент Малта, 2015г. от Тереза Хобан⁵ и др.

Изхождайки от контекста на настоящата методология, извеждаме следните добри практики за промотиране на традиционни храни и вина, а именно:

Таблица 3. Добри практики за традиционни храни и вина

ТРАДИЦИОННА КУХНЯ		
Наименование	Резултати	Източник на информация
Нов икономически модел за италианските ферми: винен	Промотирани местни рецепти, предавани от поколение на поколение	http://www.scientificpapers.org/wp-content/files/16_Lanfranchi-A_New_Economic_Model_for_Italian_Farms_t

³ <http://cf.cdn.unwto.org/sites/all/files/docpdf/amreports4-foodtourism.pdf>

⁴ https://www.researchgate.net/publication/311672896_Rural_Food_Tourism

⁵

<https://www.um.edu.mt/library/oar/bitstream/handle/123456789/3072/An%20Overview%20of%20Marketing%20Opportunities%20in%20Wine%20Tourism%20with%20special%20reference%20to%20Malta.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

Този документ е създаден в рамките на проект „Промотиране и развитие на природното и културното наследство на българо-гръцкия трансграничен регион чрез интелигентни и електронни инструменти“ (eTOURIST), финансиран по Програма за сътрудничество INTERREG V-A „Гърция-България 2014-2020“, съгласно Договор за БФП № В2.6с.07/09.10.2017. Проектът е съфинансиран от Европейския фонд за регионално развитие и от националните фондове на страните, участващи в Програмата за сътрудничество Interreg V-A „Гърция-България 2014-2020“. This document has been created within the framework of the Project „Promotion and development of natural and cultural heritage of Bulgarian – Greek cross-border region through smart and digital tools“ (eTOURIST), financed under the INTERREG V-A Cooperation Program „Greece-Bulgaria 2014-2020“, Subsidy Contract No В2.6с.07/09.10.2017. The Project is co funded by the European Regional Development Fund and by national funds of the countries participating in the Interreg V-A „Greece - Bulgaria 2014-2020“ Cooperation Programme.“

и гурме туризъм		he_Wine_Food_Tourism.pdf
Нашата прекрасна храна	Създаден уебсайт с база данни на производители и преработватели на местни храни с цел насърчаване купуване на местната храна и повишаване на осведомеността за важноста и характеристиките на местно произведените и местно обработени храни.	https://www.interregeurope.eu/circe/news/news-article/3692/slovenians-create-our-super-food-website/
Стратегия за развитие на гастрономията в Словения	Създадена кулинарна пирамида, която осигурява 24 гастрономически региона на Словения със 144 традиционни ястия.	https://www.slovenia.info/en
ВИНА		
Наименование	Резултати	Източник на информация
Ниша	Създадена мрежа за винопроизводители в Крит с цел популяризиране както на продукта, така и на туристическия му потенциал.	http://www.winesofcrete.gr/cretewines/en/Article/TheWines/WinesofCrete_2507.html
Нов икономически модел за италианските ферми: винен и хранителен туризъм	Разработени няколко винени дестинации в Италия	http://www.scientificpapers.org/wp-content/files/16_Lanfranchi-A_New_Economic_Model_for_Italian_Farms_the_Wine_Food_Tourism.pdf
Най-добрите практики във винените столици на света	отличен пример за публично-частно сътрудничество във винения туризъм/Аржентина/ подобряване на инфраструктурата и провеждане на винени фестивали/Португалия/.	http://www.greatwinecapitals.com/sites/default/files/resources/downloads/wine_tourism_challenges_and_perspectives.pdf

МЕТОДИ И ТЕХНИКИ

В резултат от проучените добри практики и използваните при тях методи, критерии, системи на анализ и оценка, както и от проведеното изследване на традиционни храни и вина в област Хасково в рамките на настоящия договор, възможностите за потенциал и проблемите при промотирането на традиционните храни и вина за област Хасково могат да се обособят в следната таблица:

Таблица 4. SWOT анализ на област Хасково по отношение на традиционни храни и вина

СИЛНИ СТРАНИ	СЛАБИ СТРАНИ
Област Хасково е привлекателно направление за винен и гурме туризъм; Туристически продукт, свързан с една от най-старите традиции на Хасковската територия /винарството/ и местни кулинарни ястия.	Недостатъчна информация за област Хасково като дестинация за винен и гурме туризъм; Като цяло сравнително непозната дестинация на външните и вътрешните пазари; Силна конкуренция на съседна Гърция и Турция; Стандартните продукти за „масов“ туризъм не

Този документ е създаден в рамките на проект „Промотиране и развитие на природното и културното наследство на българо-гръцкия трансграничен регион чрез интелигентни и електронни инструменти“ (eTOURIST), финансиран по Програма за сътрудничество INTERREG V-A „Гърция-България 2014-2020“, съгласно Договор за БФП № В2.6с.07/09.10.2017. Проектът е съфинансиран от Европейския фонд за регионално развитие и от националните фондове на страните, участващи в Програмата за сътрудничество Interreg V-A „Гърция-България 2014-2020“. This document has been created within the framework of the Project „Promotion and development of natural and cultural heritage of Bulgarian – Greek cross-border region through smart and digital tools“ (eTOURIST), financed under the INTERREG V-A Cooperation Program „Greece-Bulgaria 2014-2020“, Subsidy Contract No В2.6с.07/09.10.2017. The Project is co funded by the European Regional Development Fund and by national funds of the countries participating in the Interreg V-A „Greece - Bulgaria 2014-2020“ Cooperation Programme.“

ВЪЗМОЖНОСТИ ЗА ПОТЕНЦИАЛ	ЗАПЛАХИ/ПРОБЛЕМИ
<p>Допълване на туристическите услуги с винен и гурме туризъм; Създаване на емоционално фокусиран, богат по съдържание туристически продукт, свързващ всички аспекти на винения и гурме туризъм в Хасково, както модерни аспекти, така и свързани с миналото и с утвърдени традиции; Ясно позициониране на продукта чрез микро-таргетиране на избраните за вида туризъм целеви пазари, които познават местните вина и храни; Използване възможностите на новите комуникационни медии за създаване на емоционална връзка между продукт, дестинация и потребител.</p>	<p>подпомагат изграждането на образа на областта като винена и гурме дестинация.</p> <p>Силна конкуренция в сектора/ Италия, Франция, Испания, Гърция /и нововъзникващите пазари /Австралия, Южна Африка, Чили, Грузия, Армения, Румъния/; Грешно или нефокусирано таргетиране на туристическия продукт, водещо до ниска ефективност на регионалния маркетинг на Хасково като дестинация на винен и гурме туризъм.</p>

Изхождайки от предпоставката за добрите практики, описани по-горе, установихме че методите и техниките за промотиране на традиционните храни и вина трябва да включват няколко минимални критерии, на които същите да отговарят, за да бъдат представени в приложение за мобилни устройства и уеб портал.

ТРАДИЦИОННА КУХНЯ

Минималните критерии, на които дадена традиционната кухня трябва да отговаря са следните:

- ❖ да бъде традиционна само за областта;
- ❖ да бъде свързана с бита и обичаите на местното население;
- ❖ да се предава от поколение на поколение;
- ❖ да бъде популярна сред местното население;
- ❖ да бъде здравословна, като за приготвянето и да се използват местно придобити продукти.

ВИНА

Минималните критерии, на които дадено вино трябва да отговаря са следните:

- ❖ да бъде традиционно за областта;
- ❖ да бъде свързано с бита и обичаите на местното население;
- ❖ да бъде популярно сред местните;
- ❖ да бъде с високи показатели за качество;

Този документ е създаден в рамките на проект „Промотиране и развитие на природното и културното наследство на българо-гръцкия трансграничен регион чрез интелигентни и електронни инструменти“ (eTOURIST), финансиран по Програма за сътрудничество INTERREG V-A „Гърция-България 2014-2020“, съгласно Договор за БФП № В2.6с.07/09.10.2017. Проектът е съфинансиран от Европейския фонд за регионално развитие и от националните фондове на страните, участващи в Програмата за сътрудничество Interreg V-A „Гърция-България 2014-2020“. This document has been created within the framework of the Project „Promotion and development of natural and cultural heritage of Bulgarian – Greek cross-border region through smart and digital tools“ (eTOURIST), financed under the INTERREG V-A Cooperation Program „Greece-Bulgaria 2014-2020“, Subsidy Contract No В2.6с.07/09.10.2017. The Project is co funded by the European Regional Development Fund and by national funds of the countries participating in the Interreg V-A „Greece - Bulgaria 2014-2020“ Cooperation Programme.“

- ❖ да бъде уникално за областта.

ПОДХОД И ЕТАПИ ЗА СЪБИРАНЕ НА ИДЕНТИЧНА ИНФОРМАЦИЯ

След като изведохме добрите практики в областта, предлагаме **ПОДХОДЪТ** за събиране на идентична информация да се базира на следните етапи:

- Проучване и документиране на информацията относно традиционната кухня и вина в област Хасково;
- Систематизиране на информацията по определени показатели.

ЕТАП 1. Проучване и документиране на традиционните храни и вина в област Хасково

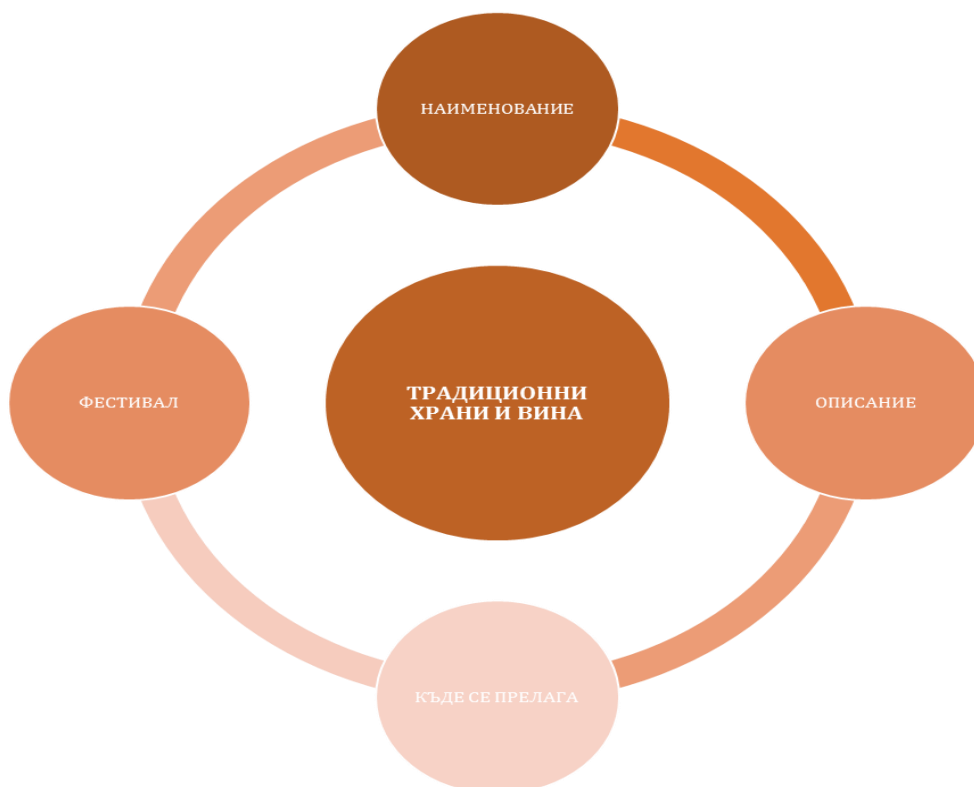
Предлагаме да се проучват източници на информация от различен характер, в т.ч. стратегически документи - ОСР, ОПР, Национална стратегия за развитие на лозарството и винарство 2005-2025 г., Национална Стратегия за устойчиво развитие на земеделието на Р. България 2014-2020 г., Национална стратегия за устойчиво развитие на туризма в РБ, 2014-2030 г др., подобни, както и литературни и други източници, да се установява контакт с компетентните органи като Министерство на земеделието, Изпълнителна агенция по лозата и виното, Институты по лозарство и винарство, местните и регионален исторически музеи, включително читалища, местни инициативни групи, музеи, проучване на информация сред множество сайтове със статистически данни, вкл. други осъществени проучвания, касаещи културното нематериално наследство по отношение на храните, всякакви създадени промоционални материали и др.

ЕТАП 2. Систематизиране на информацията по определени показатели

След като различните източници на информация са проучени, предлагаме събраните данни да се систематизират по определени показатели при представянето им в приложение за мобилни приложения и уеб портал. Като основни такива извеждаме следните показатели:

1. Наименование
2. Къде се предлага
3. Описание
4. Комбиниране с фестивал

Графика 2. Унифициран подход за събиране на информация за традиционни храни и вина

2.2. РЕЗУЛТАТИ И ОБРАБОТЕНИ ДАННИ ОТ „ИЗСЛЕДВАНЕ НА ТРАДИЦИОННИ ХРАНИ И ВИНА В ОБЛАСТ ХАСКОВО“ В ПОДХОДЯЩ ФОРМАТ СЪОБРАЗНО ИДЕНТИФИЦИРАНИЯ ПОДХОД ЗА ПРЕДСТАВЯНЕ В ПРИЛОЖЕНИЕ ЗА МОБИЛНИ УСТРОЙСТВА И УЕБ ПОРТАЛ

Съгласно предложения подход по-горе, сме събрали следните данни по обособени самостоятелни раздели в ПРИЛОЖЕНИЕ 2:

ТРАДИЦИОННИ ХРАНИ

ТРАДИЦИОННИ ЯСТΙΑ

ТРАДИЦИОННИ ПРОДУКТИ

ВИНА

ТРАДИЦИОННИ ВИНА

УНИКАЛНИ ВИНА

Този документ е създаден в рамките на проект „Промотиране и развитие на природното и културното наследство на българо-гръцкия трансграничен регион чрез интелигентни и електронни инструменти“ (eTOURIST), финансиран по Програма за сътрудничество INTERREG V-A „Гърция-България 2014-2020“, съгласно Договор за БФП № В2.6с.07/09.10.2017. Проектът е съфинансиран от Европейския фонд за регионално развитие и от националните фондове на страните, участващи в Програмата за сътрудничество Interreg V-A „Гърция-България 2014-2020“. This document has been created within the framework of the Project „Promotion and development of natural and cultural heritage of Bulgarian – Greek cross-border region through smart and digital tools“ (eTOURIST), financed under the INTERREG V-A Cooperation Program “Greece-Bulgaria 2014-2020”, Subsidy Contract No В2.6с.07/09.10.2017. The Project is co funded by the European Regional Development Fund and by national funds of the countries participating in the Interreg V-A “Greece - Bulgaria 2014-2020” Cooperation Programme.“

Възможност за посещения на туристи с акцент гурме и винен туризъм по общини:

Община Димитровград

- ❖ Фестивал в с. Сталево, септември месец – винарска изба в района на община Димитровград;

Община Ивайловград

- ❖ Фестивал в с. Хухла, септември месец- винарска изба в района на общината;

Община Любимец

- ❖ Традиционния панаир - Кулинарна изложба – „От градината в чинията“, август месец- винарска изба в района на община Любимец;

Община Стамболово

- ❖ Фестивал на хляба от лимец, юли месец- винарска изба в района на община Любимец;

Община Тополовград

- ❖ Фестивал на хляба и виното, януари месец- винарска изба в района на община Тополовград;

Община Харманли

- ❖ Фестивал „На хармана“, септември месец - винарска изба в района на община Харманли;
- ❖ „ТрансГурмеТур“, май месец - винарска изба в района на община Харманли;
- ❖ Фестивал на сусама, юли месец - винарска изба в района на община Харманли;

Община Хасково

- ❖ „Варвара и Сава“ – кулинарна изложба, декември месец- винарска изба в района на община Хасково;
- ❖ „Ястия и напитки от хасковския край“ - кулинарна изложба с конкурсен характер, декември месец- винарска изба в района на община Хасково;
- ❖ Табиет - кулинарно-музикален фестивал, май месец- винарска изба в района на община Хасково;

2.3. ДОПЪЛНИТЕЛНИ МЕРКИ (ОСВЕН ПРЕДСТАВЯНЕ В ПРИЛОЖЕНИЕ ЗА МОБИЛНИ УСТРОЙСТВА И УЕБ ПОРТАЛ) ЗА ПРОМОЦИЯ И РАЗВИТИЕ НА ХАРАКТЕРНИТЕ ХРАНИ И ВИНА НА ТЕРИТОРИЯТА НА ОБЛАСТ ХАСКОВО

В резултат от проучените добри практики относно промотирането и развитието на традиционни храни и вина в област Хасково, извеждаме следните допълнителни мерки:

- ❖ Провеждане на рекламни кампании - телевизионни и радио клипове, аудио-визуални материали, билбордове, обявление за дадено събитие и др.;
- ❖ Създаване на печатни и дигитални рекламни издания – в т.ч каталози, брошури, справочници, рецептурни книги, карти и др⁶;
- ❖ Провеждане на рекламни дейности в търговски обекти;
- ❖ Организиране на срещи с вносители, дистрибутори и др. търговци;
- ❖ Организиране на посещения в България на заинтересовани представители от трети държави (търговци на дребно, сомелиери, туристически агенти, хотелски агенти, международни журналисти, отразяващи теми, свързани с вино и местна кухня);
- ❖ Провеждане в трети държави на дни, посветени на вината на ЕС чрез покана на заинтересовани представители (търговци на дребно, сомелиери, туристически агенти, хотелски агенти);
- ❖ Обособяване на лесно за намиране и добре обозначено място, където да се предлагат дегустации/представяне на продукти;
- ❖ Обособяване на клуб на вино посетителите и предоставяне на членски карти;
- ❖ Организиране на посещения на винени туристически обиколки в Хасково;
- ❖ Панаири и международни изложби, секторни или общи, насочени към специалисти или към потребителите;
- ❖ Организиране на бизнес срещи между професионалисти и потребителите, провеждане на работни срещи, дегустации, семинари и др⁷;
- ❖ Отразяване на фестивали за местна кухня и вина;
- ❖ Публикации и филми, посветен на местната кухня и история на виното;
- ❖ Създаване на мрежа на производители и ресторантьори;
- ❖ Организиране на конференции и други популяризиращи събития;
- ❖ Организиране на готварски курсове онлайн и на място;

⁶ https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/64631/Anh_Vu_Ngoc_TOBBA11.pdf?sequence=1

⁷ НАЦИОНАЛНА ПРОГРАМА ЗА ПОДПОМАГАНЕ НА ЛОЗАРО-ВИНАРСКИЯ СЕКТОР НА БЪЛГАРИЯ ЗА ВИНАРСКИТЕ 2014 –2018 ГОДИНИ.

Този документ е създаден в рамките на проект „Промотиране и развитие на природното и културното наследство на българо-гръцкия трансграничен регион чрез интелигентни и електронни инструменти“ (eTOURIST), финансиран по Програма за сътрудничество INTERREG V-A „Гърция-България 2014-2020“, съгласно Договор за БФП № В2.6с.07/09.10.2017. Проектът е съфинансиран от Европейския фонд за регионално развитие и от националните фондове на страните, участващи в Програмата за сътрудничество Interreg V-A „Гърция-България 2014-2020“. This document has been created within the framework of the Project „Promotion and development of natural and cultural heritage of Bulgarian – Greek cross-border region through smart and digital tools“ (eTOURIST), financed under the INTERREG V-A Cooperation Program „Greece-Bulgaria 2014-2020“, Subsidy Contract No В2.6с.07/09.10.2017. The Project is co funded by the European Regional Development Fund and by national funds of the countries participating in the Interreg V-A „Greece - Bulgaria 2014-2020“ Cooperation Programme.“

- ❖ Разработване на занимателни игри в приложения и в Интернет относно местната кухня и вината;
- ❖ Георефериране на всеки вид данни, който допуска това, както представяне върху интерактивни карти;
- ❖ Интегриране на данните в Google Maps, OpenStreetMap и др., чрез профили на проекта;
- ❖ Интегриране на данните в национални/браншови/комерсиални портали за туристически забележителности;
- ❖ Кампания в социалните мрежи (FB, Instagram, Pinterest, Foursquare) с акцент върху визуална или географска информация.

ПРИЛОЖЕНИЯ

ПРИЛОЖЕНИЕ 1. СЪБРАНИ ДАННИ

ПРИЛОЖЕНИЕ 2. ОБРАБОТЕНИ ДАННИ